

Zapiski

OB 40 letnici smrti Franč. Lampeta.

Frančišek Lampe bi letos dopolnil 81 let; sedaj pa je že 40 let v grobu. Umrl je pred 40 leti dne 24. septembra l. 1900.

Znanost, krepost, domoljubnost so bili Lampetovi vzori. Kot modroslovec je spoznal dolžnosti, ki jih ima do svojega ljudstva in kot bogoslovec je sklenil, da se iz ljubezni do Boga ves posveti svojemu narodu. Ker je bil v svojem katoličanstvu tako vesten in pristen, je bil obenem moderen in napreden v najplemenitejšem pomenu; za nikomur ob svojem času ni zaostajal: ne v znanosti za Mahničem, ne v rodoljubju za Gregoričem, ne v odločnosti za Tavčarjem, ne v taktu in vestnosti za Missio. Bil je v resnici Fr. Lampe prosvetitelj slovenskega ljudstva.

Kdor je poznal Frančiška Lampeta kot asketa in posebno še, kdor ga pozna kot prevajatelja Zgodb sv. Pisma, oziroma kot razlagatelja božjega razodetja, se ne bo čudil, če rečemo: Frančišku Lampetu gre

častljiv spomin v vrsti slovenskih svetniških duhovnikov.

Toda pero se nam je zapisalo v drugo smer, ne mislimo namreč na Lampetovo svetniško življenje, marveč na njegovo književno delo. Lampetova mnogostranska darovitost je zgodaj ustvarila v njem pisatelja in ustanovitelja literarnega društva ter kmalu potem tudi ustanovitelja in urednika literarnega lista Doma in Sveta.

Frančišek Lampe je uvidel, kako zaradi prevelike zaposlenosti katoličanov vsepovsod zastaja potrebno slovstveno delo, kako je ponikovalo vedno bolj in bolj in bilo se je bati, da tudi ponikne — v katoliških vrstah. Nikogar ni bilo, ki bi jih dramil k skupnemu slovstvenemu prizadevanju; vse je kazalo le bolj značaj zasebne podjetnosti, zatoorej so se posamezni leposlovni listi tako hitro ustanavljali in še hitreje preminili drug za drugim.

Po dolgem času je bil Frančišek Lampe zopet prvi klicar in kladivar za skupno literarno prebujenje in